

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ЕЛХОВО
В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ
НА ОБЛАСТ ЯМБОЛ
ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ
ГРАЖДАНИ
ОТ РОМСКИ ПРОИЗХОД И ДРУГИ ГРАЖДАНИ
В УЯЗВИМО СОЦИАЛНО ПОЛОЖЕНИЕ,
ЖИВЕЕЩИ В СХОДНА НА РОМИТЕ СИТУАЦИЯ
(2021 – 2023)**

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият план за действие на община Елхово в изпълнение на областната стратегия за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация 2021-2023г., е неразделна част от Стратегията на област Ямбол за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2021-2030 г. в изпълнение на Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030 и Националния план за действие за периода 2021-2023 г.

Планът за действие на община Елхово е разработен като отворен документ, който ще бъде актуализиран, допълван и изменян на база на регламентирани периодични анализи. Той има за цел да анализира и идентифицира предпоставките и да планира дейностите в изпълнение на интеграционната политика, насочена към българските граждани от ромски произход. В унисон с Националната стратегия, планът прилага общ и целенасочен интегриран подход към гражданите в уязвимо положение от ромски произход и не изключва оказването на подкрепа и за лица в неравностойно положение от други етнически групи.

При разработването на плана е взета предвид следната нормативна база:

- Конституцията на Република България / С.,1991./
- Чл.6. (1)Всички хора се раждат свободни и равни по достойнство и права:
(2)Всички граждани са равни пред закона. Не се допускат никакви ограничения на правата или привилегии, основани на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично и обществено положение или имуществено състояние.
- Закон за защита от дискриминация /Обн.ДВ.бр.86 от 30.09.2003г. в сила от 01.01.2004 г./
- Преброяване на населението от 2011г., НСИ
- Национална стратегия за интегриране на ромите в Република България /2012 –2020 г./
- План за действие на ЕС за борба с расизма за периода 2020 – 2025г.
- Европейски стълб на социалните права.
- Проект на национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите /2021 – 2030г./

Основните приоритетни области на действие на Плана са:

- Образование
- Здравеопазване
- Жилищни условия
- Заетост
- Върховенство на закона и дискриминация
- Култура и медии

Постигането на равенство, приобщаване и участие на ромите изисква сътрудничество на всички пряко ангажирани институции на национално, регионално и местно ниво в партньорство с гражданското общество и пълноценното участие на ромите в този процес

АНАЛИЗ НА РОМСКАТА ОБЩНОСТ В ОБЩИНАТА

Информация за населението по етнически групи се събира единствено при провеждане на преброяването на населението и жилищния фонд. Наличните актуални данни от НСИ за

броя на ромското население са към 01.02.2011 г. Тези данни са непълни, което произтича от правото на преброяваното лице само да определи етническата си принадлежност или да не посочи такава.

Според официалните данни от Преброяване на населението и жилищния фонд в Република България 2011 населението на Община Елхово е 16 219 души. По отношение на етническата му структура то е :

Община	Лица отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	Етническа група				Не са самоопределени
		българска	турска	ромска	друга	
Община Елхово	14 899	13 433	35	1 211	111	109

По населени места етническата структура е :

Населено място	Общ брой населени е	Лица отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	Етническа група				Не се самоопределят
			българска	турска	ромска	други	
Елхово	10552	9878	8982	10	779	31	76
Борисово	85	84	82		
Бояново	700	622	603	13	..
Вълча поляна	117	85	85				
Голям Дервент	61	40	40				
Гранитово	607	375	306		67
Добрич	93	93	86		4
Жребино	170	133	132		
Изгрев	597	595	482	10	92	8	3
Кирилово	321	316	299		6	8	3
Лалково	104	104	100	
Лесово	616	614	405	..	192	15	..
Малко Кирилово	18	18	16		
Маломирово	360	320	299	..	12
Малък манастир	513	505	488		8	9	
Мелница	295	259	228		14	3	14
Пчела	447	339	299	13	26
Раздел	237	228	223		
Славейково	24	24	22	
Стройно	37	37	35		
Трънково	163	131	124		4	2	
Чернозем	102	99	97		

ОБЩО	16219	14899	13433	35	1211	111	109
-------------	--------------	--------------	--------------	-----------	-------------	------------	------------

Забележка:

1. Данни за населението по населени места и самоопределение по етническа принадлежност са взети от сайта на Национален статистически институт
2. Данните са анонимизирани в съответствие с чл. 25 от Закона за статистиката.

В етническо отношение населението на Община Елхово е сравнително еднородно. Основният етнос според самоопределилите се е българския – 90,16 %, следван от ромския - 8,13 %, други – 0,74 %, турския – 0,23 %. Групата на несамоопределилите се е 0,73 %. На доброволния въпрос за етническа принадлежност не са отговорили 1 320 души или около 8,14 % от населението на общината. Продължава тенденцията част от хората от ромски произход да се самоопределят като българи, турци и др. Поради тази причина, не е възможно прецизно да се посочи точният брой на ромското население в община Елхово.

Възрастовата структура на населението на общината е в синхрон с общата тенденция към застаряване на населението в областта. По данни от Националния статистически институт през 2020 г. при общо 13 963 души, жителите над трудоспособна възраст в общината са 29,7 % от населението - 4 158 души, в трудоспособна възраст са 56 % - 7 820 души, а под трудоспособна възраст – 14,3 % - 1 985 души .

Раждаемостта в началото на 90-те години от 10/1000 спадна до 1/1000 за 2019 година. Това се съчетава със сравнително по-висока смъртност – около 17 – 18/1000, резултат от застаряването на населението. Естественният прираст е отрицателен, като Община Елхово попада в зоните на най-дълбока демографска депресия. Особено влошена е демографската ситуация в селата. Отрицателен е и естественният прираст в общинския център.

Половото съотношение е с лек превес на жените (с около 250 души). Това съответства на общата ситуация в страната и областта. Ромските жени раждат два пъти повече от останалите жени в общината.

АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА В ОБЩИНАТА ПО ПРИОРИТЕТИ

Приоритет Образование

Образователната политика на Община Елхово акцентира върху изграждането и поддържането на всеобхватно, достъпно и качествено образование. Структурата на училищната мрежа на територията на общината включва четири основни училища, една профилирана гимназия, две професионални гимназии, един център за специална образователна подкрепа, две детски градини, обособени в три бази и четири филиала към тях, един Център за подкрепа за личностно развитие - общински детски комплекс. Значителна част от учебните заведения са концентрирани в град Елхово. В нито едно от детските и учебни заведения на територията на община Елхово не е допусната сегрегация по отношение на ромските деца – всички групи в детските градини и паралелките в училищата са етнически смесени.

Всички детски и учебни заведения на територията на общината работят активно в посока интегриране на децата и учениците от малцинствените групи към училищния живот. Основната педагогическа цел е мотивирането им за по-голяма отговорност към образователния процес. В детските заведения се провеждат индивидуални разговори с родителите за ползата от образованието, осъществяват се открити ситуации, на които присъстват родителите, организират се кампании за повишаване на осведомеността на ромските родители за ползите от предучилищното образование. Осигуряват се равни условия за възпитание и обучение в детската градина на всички деца с цел социализацията им.

В училищата и детските градини на общината не съществува напрежение и дискриминация. Всички деца и ученици контактуват на български език, въпреки че в домашна среда преобладава майчиният език.

През учебната 2020/2021 г. в училищата на територията на Община Елхово са започнали обучение 1 462 ученика, от тях 1 169 посещават общински училища, а останалите 293 - държавни. Записани са 22 лица в самостоятелна форма на обучение, като 14 са възпитаници на ОУ в село Бояново, 7 на ПГ по Механизация на селското стопанство "Ернесто Че Гевара" и 1 на ПГ „Стефан Караджа“. През учебната 2019/2020г. напуснали системата на образованието са 17 ученици по семейни причини.

По наблюдения на училищните екипи в Община Елхово голяма част от децата, от ромски произход, посещават училище успешно до IV клас, след което броят им намалява. Съществува необходимост от повишаване ефективността на мерките за привличане и задържане на тези деца в училище.

Създадена е организация за целодневно обучение, в която през учебната 2020/2021 година са записани 510 деца, с 47 по-малко от предходната година, когато са били 557. На 217 деца от подготвителните групи и на 427 ученици от 1 – 4 клас се осигурява закуска, мляко, плодове и /или зеленчуци два пъти в седмицата по схема „Училищен плод“ и „Училищно мляко“ към ДФ «Земеделие». Получените средства за 2020 г. са в размер на 65 612 лева..

Професионална гимназия „Стефан Караджа“ предлага вечерна форма на обучение от VIII – XII клас на 28 ученика.

Изпълнени са мерки и дейности за повишаване на енергийната ефективност на почти всички общински училища и детски градини на територията на град Елхово. На средните училища са предоставени училищни автобуси за обезпечаване транспорта на 379 ученици, подлежащи на задължително обучение от съседните населени места на територията, на които няма училище. Средствата за пътуване на учениците за междуселищен транспорт по установените транспортни схеми са обезпечени от държавния бюджет.

Училищата и детските градини на територията на общината получават нови възможности за повишаване качеството и средата на обучение в следствие реализацията на проекти по национални програми и проекти на МОН.

През 2019 година ПГ „Стефан Караджа“ стартира проект BG05M2OP001-2.011 „Подкрепа за успех“, финансиран от Оперативна програма “Наука и образование за интелигентен растеж”, който продължава и през учебната 2020/2021г. Целта на проекта е създаване на условия за повишаване потенциала на учениците и на възможностите им за успешно завършване на средното образование чрез допълване, развиване и надграждане на техните знания, умения и компетентности, придобити в рамките на задължителната им подготовка в училище. Сформирани са пет групи за допълнително обучение – по БЕЛ, Математика, Биология и здравно образование. Обхванати по проекта са 24 ученици от 8 до 12 клас.

За учебната 2020/2021 година ПГ „Стефан Караджа“ гр. Елхово предлага пет групи по „Занимания по интереси“ финансирани от бюджета на училището: Футбол, Християнство и съвремие, Електронни спортове - Дигитални умения, Млад майстор за ремонти в бита и Български традиции. Обхванати са 66 ученици.

ПГ „Стефан Караджа“ гр. Елхово през 2020 година работи по следните Национални програми на МОН:

- Проект „Различни и единни“ към Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства – обхванати 100 ученици, 30 родители и доброволци и 24 учители;
- Национална кампания „Чиста околна среда – 2000“ на тема „Обичам природата и аз участвам“ проект: Изграждане на малка спортна площадка в учебно-производствената база на ПГ „Стефан Караджа“ гр. Елхово;
- Национална програма „Изграждане на училищна STEM среда“ – изграждане на съвременен кабинет по електротехника, чертане и техническа механика;
- Професионална гимназия „Стефан Караджа“ гр. Елхово стартира през 2021 година изпълнение на дейности по проект по Програма „Еразъм+“, Ключова

дейност I „Образователна мобилност за граждани“, сектор „Професионално образование и обучение“

ПГ по МСС „Ернесто Че Гевара“ с. Бояново се реализираха следните национални програми и проекти на МОН през учебната 2019/2020 г. и 2020/2021 г.:

- Проект BG05M2OP001-2.011-0001 „Подкрепа за успех” по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“. Целта на проекта е подпомагане равния достъп до качествено образование чрез дейности за преодоляване на затруднения в обучението и пропуски при усвояване на учебното съдържание. В проекта са участвали 20 ученици в I гимназиален етап чрез допълнително обучение по БЕЛ и Математика, а във II гимназиален етап за преодоляване на пропуски с цел успешно полагане на ДЗИ по БЕЛ са участвали 10 ученици;

ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ работят по следните проекти :

- BG05M2OP001-2.11 „Подкрепа за успех“ финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж”. През учебната 2020/2021 година обхванати по проекта са 135 ученици;
- BG05M2OP001-2.012-0001 „Образование за утрешния ден“ 2020-2021г., ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ – 26 ученици;
- НП „Информационни и комуникационни технологии в системата на предучилищното и училищно образование“ 2020/2021г. – получени средства в размер на 900 лв. са вложени за интерактивно медийно оборудване и за електронен дневник. Обхванати са 285 ученици.

ОУ „Св. Паисий Хилендарски“ Елхово изпълнява дейности по:

- Проект BG05M2OP001-2.11 „Подкрепа за успех“ - обхванати 34 ученици;
- Проект BG05M2OP001-2.012-0001 „Образование за утрешния ден“ 2020-2021г. – обхванати 32 ученици;
- НП „Информационни и комуникационни технологии в системата на предучилищното и училищно образование“ 2020/2021г. – получените средства в размер на 1 260 лв са вложени за електронен дневник и интернет;
- Проект „Центрове за повишаване готовността на населението за реакция при наводнения“ 2020/2021г., ОП „Околна среда 2014-2020г.“, РУ -Елхово, ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“- Проведени са обучения в час на класа в четири паралелки за действия при наводнения и последващи кризи.

ОУ „Св.П.Хилендарски“ с.Бояново и ОУ „Хаджи Димитър“ с. Гранитово през учебните 2019-2020г. и 2020-2021 г. работят по проект BG05M2OP001-2.011 „Подкрепа за успех“, като за периода са участвали общо 30 ученика от с. Бояново и 50 ученика от село Гранитово;

- Проект BG05M2OP001-2.012-0001 „Образование за утрешния ден“ 2020-2021г.- 15 ученика от с. Бояново и 15 ученика от с. Гранитово.

Важна задача на ръководствата на училищата и на класните ръководители е привличането на родителите като съюзник на училището и приобщаването им към училищния живот. Съвместно с родителите се предприемат мерки за намаляване на безпричинните отсъствия. Основно това се постига чрез индивидуална работа както с учениците от ромския етнос, така и с родителите им.

Изградена е мрежа от извънкласни и извънучилищни форми на работа с деца от малцинствата и техните родители, за да бъдат удовлетворени разностранните им интереси и

потребности и да се постигне междуетнически диалог, сближаване, равен достъп, качествено образование и толерантност на ученическата общност.

Детските градини работят по Проект BG05M2OP001-3.005-0004 „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“ със следните дейности: допълнително обучение по български език и модул такси, както и по Проект „Ръка за ръка в полза за децата“ 2019/2020г. на ЦОИДУЕМ.

Създадени са условия за подкрепа, образователна интеграция и социализация на деца и ученици от етнически малцинства. Изградена е приемственост, осигурен е равен достъп до образование, култура, спорт и социални услуги. Отговорността на общината е изразена не само по отношение на съвместната работа на институциите по превенция и обхват на деца и ученици, но и по предоставяне на програми за превенция на риска от отпадане от училище, повишаване на родителския капацитет и др.

Въпреки това, наблюдава се, че все още много млади роми остават без образование, рано напускат училище или не тръгват на училище, което поставя пред тях редица бариери пред включването им в пазара на труда. Причина за случващото се, се дължи на следните фактори: голям брой безпричинни отсъствия от учебни занятия, ниска успеваемост в провеждания образователно-възпитателен процес, недостатъчно владеене на български език и най-вече неангажираност на родителите, които не оказват необходимата подкрепа и стимулиране на подрастващите и ориентирането им към по-добро образование, като необходима предпоставка към по-добро бъдеще.

Приоритет Здравеопазване

Здравното обслужване на населението в Община Елхово се осъществява в МБАЛ „Св.Иван Рилски“ ЕООД – Елхово, извънболничната помощ и здравните кабинети в училищата.

Лечебната дейност на МБАЛ „Св.Иван Рилски“ ЕООД – Елхово се осъществява в следните отделения с 55 легла - педиатрия, нервни болести, физикална и рехабилитационна медицина и вътрешни болести. На разположение са и отделенията без легла по диализно лечение и образна диагностика. Клинико-диагностичната дейност на болницата е разделена в две звена – клинична и микробиологична лаборатория.

По данни от регистъра на РЗИ - Ямбол, за 2020 г. регистрираните лечебни заведения за извънболнична помощ в Община Елхово са:

- Амбулатории за индивидуална практика за първична медицинска помощ – седем;
- Амбулатории за индивидуална практика за специализирана медицинска помощ – седем;
- самостоятелна медико-диагностична лаборатория - една;
- кардиологичен медицински център – един ;
- Амбулатории за индивидуална практика за първична помощ по дентална медицина на територията на община Елхово – десет.

Основния дял от специализирана извънболнична помощ се осъществява от „Медицински център №1 - Елхово“ ЕООД град Елхово.

В детските заведения и училищата в града са оборудвани здравни кабинети, в които медицинските специалисти извършват превенция на здравето, оказване на първа долекарска медицинска помощ, съдействие на личните лекари за провеждане на имунизации и задължителни профилактични прегледи, противоепидемичен контрол, работят по Национални програми за промоция на здравето и профилактика на болестите, чрез изнасяне на беседи за: първа помощ при различни критични ситуации, здравословното хранене, вредата от алкохола и тютюнопушене, наркотични вещества, СПИН и венерически болести и др.

Заради създалата се извънредна противоепидемична обстановка с COVID 19, в училищата и в детските градини на децата се обръща повече внимание относно поддържането на хигиена, редовното миене на ръце, използването на дезинфектанти. Дори ромското население спазва правилата и препоръчителните мерки за ограничаване на заразата.

Целево за изпълнение на противоепидемичните мерки във връзка с пандемия от COVID-19 на „Медицински център №1 – Елхово“ ЕООД, след решение на Общински съвет –Елхово бяха осигурени 15 хил. лв., както и средства за закупуване на компютър, ксерокс и текущи ремонти.

През месец ноември 2020г. бе открито COVID отделение с 15 легла. То работи 2 месеца. Както в национален мащаб, така и при нас голям проблем се оказва човешкият фактор. Липсата на медицински персонал – лекари и медицински сестри наложи затваряне на ковид и вътрешното отделение в МБАЛ „Св. Иван Рилски” ЕООД, като нуждаещите се болни са насочвани към областния град.

Общината заделени средства за дофинансиране на общинската болница. Предоставената субсидия е в размер на 180 хил. лв. През 2020 г. за МБАЛ „Св.Иван Рилски” ЕООД продължи плащането на поредната вноска на доставения компютърен томограф на стойност 98 850 лв. Извършен беше ремонт на медицинския кабинет в с. Раздел.

Поради липса на регистрация на здравните показатели по етнически групи, оценката на здравето на гражданите по общности е трудна. Наблюденията и практиката сочат, че най-често срещаните заболявания, диагностицирани от лекар при възрастните и децата са: пневмония, пиелонефрит и стомашно-чревни заболявания. Ромското население в общината няма добра здравна култура. Част от него е неосигурено или с прекъснати здравно-осигурителни права. Особено характерно за малцинствените общности е ранното майчинство и браковете по сребрена (роднинска) линия, което предполага раждане на дете с увреждания. По отношение на бременността – бременните жени се картотекират непосредствено преди раждане, не посещават редовно женска консултация и с това попадат в рискови групи бременности. Няма изградени навици и за посещение при стоматолог.

В общината няма здравни медиатори.

За периода 2021-2023 г. могат да се набележат следните цели:

- Повишаване здравната култура на ромите;
- Провеждане на информационни кампании и беседи с подрастващи и млади хора и с техните родители за начините на предпазване от нежелана бременност, за риска от раждането в ранна възраст, както за майката така и за детето и др.
- Провеждане на беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовно прилагане, съгласно имунизационния календар;
- Обхващане на бременните до четвъртия месец на бременността с регистрация, консултации с лекар специалист и своевременно постъпване в лечебно заведение за болнична помощ за раждане;
- Сексуална просвета чрез кампании, презентации от МКБППМН на полово предаваните болести, планиране на бременността, сексуални престъпления и др.
- Включване на ученици и младежи от ромски произход в клубове на БЧК и други доброволчески кампании.

Приоритет Жилищни условия

Ромското население на територията на Община Елхово, предвид подобренията в инфраструктурата, в социалната и трудова заетост, се интегрира успешно. По голяма част от населението от ромската общност живее в добри битови условия, къщите се намират между останалите етноси, като по този начин общуването е добро. Почти всички ромски жилища притежават стандартните елементи – електричество, вода и канализация. Голяма част от ромите работи извън границите на страната и влага голяма част от спечелените средства в подобрения на собствения сграден фонд. Стандартът на селските жилища е по-нисък, сградите са по-стари, съществуват съжителства на няколко родствени ромски семейства.

Чрез системата за социално подпомагане се подпомага ромската общност и се осигуряват нормални условия за живеене на ромските семейства.

Общината има изготвена кадастрална карта за Елхово – град и селата Лесово и Трънково.

Поетапно се обновява инфраструктурата на територията на община Елхово. Във връзка с този приоритет са предприети следните действия:

- През годината бяха финансирани обекти: Реконструкция водопровод ул. „Вардар“ в участъка от ул. „Царибродска“ до ул. „Търговска“ и от ул. „Търговска“ до ул. „Ж.Петков“; ул. „Ж.Петков“ в участъка от ул. „Ал.Стамболийски“ до ул. „Вардар“; ул. „Асен Златаров“ в участъка от ул. „Ал.Стамболийски“ до ул. „П.Хилендарски“ и от ул. „Вардар“ до ул. „Марица“ и ул. „П.Хилендарски“ в участъка от ул. „Ангел Вълев“ до ул. „Асен Златаров“. Вложените средства са от целевата субсидия за капиталови разходи;
- Извърши се благоустрояване на улици „Хан Крум“ и ул. „Сакар“;
- Реализиран е проект "Основен ремонт на част от уличната мрежа в град Елхово". Извършена е реконструкция и рехабилитация на улична и тротоарна настилка на улица "Ангел Кънчев", улица "Цар Асен", улица "Поп Богомил" и улица "Любен Каравелов" в град Елхово. Чрез изпълнението на проекта е постигнато повишаване на транспортно - експлоатационните качества и носимоспособността на уличната настилка, както и осигуряване на условия за безопасност на движението, комфорт на пътуващите и добро отводняване на разглежданите участъци;
- През 2020 г. стартираха проектните дейности по проект „Реконструкция на тротоари на ул. „Александър Стамболийски“ в град Елхово“ по мярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от Стратегията за водено от общностите местно развитие на СНЦ „Местна инициативна група – Елхово-Болярво“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. Предвидени са благоустройствени мероприятия засягащи уличната мрежа в град Елхово и точно обновяване на тротоарната настилка на ул. „Александър Стамболийски“ ;
- Приключи строителството по проект „Проектиране и строителство на Пречиствателна станция за отпадъчни води, довеждащ колектор и частична рехабилитация на ВиК мрежата в гр. Елхово“. Проектът се изпълнява по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, съфинансирана чрез Кохезионен фонд на Европейския съюз, приоритетна ос 1 „Води“. Настоящият проект ще реши комплексно проблема за опазване на околната среда, ще се подобрят санитарно-хигиенните условия за живот на населението. Чрез него се цели решаване на проблема с наводняването на ниската част от града при пълноводие на река Тунджа, повишаване качеството на водите ѝ, и понижаване здравния риск за населението.

Приоритет Заетост и социално включване

Активната политика на пазара на труда е насочена към основни целеви групи. Една от тях включва безработни лица с ниска или нетърсена на пазара на труда професионална квалификация, с недостиг на ключови компетентности и с ниско образование, включително от ромски произход.

Превантивният ефект срещу социалното изключване и маргинализацията заемат особено място в политиката по заетостта. Икономически неактивни лица, включително роми са потенциална работна сила на пазара на труда. Тяхното интегриране и активно включване в заетост ще продължи с прилагането на подходящи целенасочени действия.

По данни на Д „Бюро по труда“ – Елхово за периода януари – декември 2019 г. са регистрирани 902 безработни лица в община Елхово, като 192 от тях самоопределили се като роми.

За същия период на 2020 г. са били направени нови регистрации на общо 992 безработни лица от общината, самоопределили се като роми 134 лица. Регистрираните безработни в Бюрото по труда са с 90 лица повече от регистрираните за цялата предходна година.

Включени са 42 безработни роми в дейности за повишаване на пригодността за заетост и квалификация, както следва:

- В индивидуални и групови форми за професионално ориентиране и мотивация за активно поведение на пазара на труда – 39 лица;
- В обученията за придобиване на професионална квалификация – 3 лица.

Дейности	Отговорна институция	Времеви период (година)	Отчет
1.1.1. Организиране на мотивационни курсове за повишаване на образованието и квалификацията	Д”БТ”	2020	39
1.2.1. Професионална квалификация и осигуряване на следваща заетост.	Д”БТ”	2020	3
1.3.1. На първичен пазар	Д”БТ”	2020	78
1.3.2. По програми и мерки от ЗНЗ	Д”БТ”	2020	8
1.3.3. По схеми и проекти от ОП «РЧР»	Д”БТ”	2020	4
1.3.4. Специализирани трудови борси	Д”БТ”	2020	0

Общо 90 роми с регистрация в Д”БТ” са започнали работа през 2020 г., с което се отбелязва намаление. През 2019 г. реализираната заетост сред ромите регистрирани в Д „БТ“ е била 151 лица. Таблицата представя сравнителна информация за 2019 и 2020 година.

	2019 г.	2020 г.
Нови регистрации на безработни лица, самоопределили се като роми	192	134
Постъпили на работа на Първичния пазар с посредничество на ДБТ	108	71
Постъпили на работа на Първичния пазар без посредничество на ДБТ	16	7
Общо постъпили на работа на Първичния пазар	124	78
Включени в мярка за заетост на ЗНЗ	0	0
Включени в програма за заетост на ЗНЗ	13	8

Включени в програми и проекти за заетост, финансирани със средства от европейски и други международни фондове	14	4
Общо започнали работа по мерки и програми	27	12

Тук следва да се отчете, че преобладаваща част от регистрираните безработни лица нямат квалификация и/или са с ниска степен на образование. Тези обективни пречки за реализация на трудовия пазар в една конкурентна среда са силно изразени особено за лицата, самоопределили се като роми. В следващите две таблици се разглежда структурата на регистрираните безработни лица в община Елхово според критериите: квалификация и образование.

Образователна структура на регистрираните безработни в община Елхово /в бр. лица/

Година	2019	2020
Образователна структура		
Висше образование	33	40
Средно образование	393	471
Основно образование	184	187
Начално и по-ниско	292	294

Професионална квалификация на регистрираните безработни в община Елхово /средногодишно в бр. лица/

Година	2019	2020
Професионална квалификация		
С работническа професия	280	306
Специалисти	73	99
Без квалификация	549	587

През периода 2019-2020 година е характерен високият относителен дял на безработните без квалификация. Тази група формира основната част от продължително безработните лица. Преобладаващо е търсенето на неквалифициран труд на първичния трудов пазар и особено по програми и мерки за заетост.

В обобщение на представените данни високият процент на регистрираните лица с начално или по-ниско образование и високият процент неквалифицирани лица, предопределя слабата конкурентоспособност на пазара на труда и невъзможност да се отговори на изискванията на работодателите. Ниският образователен ценз при безработните с основно и ниско образование затруднява реализацията им на пазара на труда, поради което са основна

част от продължително безработните. За лицата, самоопределили се като роми, тенденцията е всъщност негативна – при тях към днешна дата се отчитат в пъти повече търсещите работа.

Една от основните дейности по отношение на социалното включване на ромското население е ползването на различните социални услуги, които се предлагат на територията на общината. Много важна част в ежедневната работа на социалните работници е провеждането на разяснителна кампания, какви услуги могат да ползват и какъв е ефекта от тяхното посещение.

Центърът за социална рехабилитация и интеграция „Света Марина“- град Елхово предоставя комплекс от социални услуги на 35 ползватели, по-голяма част от ромски произход. Това са деца, които живеят или временно са попаднали в рисковата среда, както и такива с определено заболяване. С помощта на специалистите от центъра те придобиват умения и навици, полезни за тяхното ежедневие.

Голям е процентът на лицата от ромския етнос, ползващи социалните услуги от резидентен тип в общината. **Центъра за настаняване от семеен тип за деца и младежи без увреждания (ЦНСТДМБУ)** с капацитет от 8 деца/младежи на възраст от 3 до 18 години. В Центъра се създава среда близка до семейната, при която децата получават необходимата им индивидуализирана грижа и подкрепа за личностно съзряване и изграждане на умения за самостоятелен и независим живот.

Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания - капацитетът е 14 деца и младежи. За потребителите е създадена среда, близка до семейната и са задоволени жизнените им потребности, свързани с храна, подслон, топлина и хигиена. Задоволени са здравните и образователните им потребности, както и тези за социално включване в общността.

Подпомогнатите лица и семейства живущи на територията на Община Елхово с месечни социални помощи по реда на чл.9 от ППЗСП от Дирекция „Социално подпомагане“ – Елхово за периода 01.01.2020г. - 30.11.2020г. са 167 лица. Това са основно лица и семейства от ромски произход, незавършили основно или средно образование, родители с деца, които нямат изградени знания и умения за трудова реализация на пазара на труда.

Други много съществени социални услуги, които се ползват от ромското население са „Личен асистент“ и „Приемна грижа“.

Проект „Приеми ме 2015“, бюджетна линия: BG05M9OP001-2.002-0132-C01, финансиран по ОП „РЧР“ 2014-2020 г. Периодът за предоставяне на социалната услуга е от 12.2015 г. до 31.12.2021 г. В община Елхово има утвърдени 14 професионални семейства. Към 31.01.2021 г. са настанени 10 деца в 9 семейства. Две от семействата са в с.Изгрев, а останалите са в гр.Елхово.

- На основание **Закона за личната помощ по Механизма лична помощ**, са назначени общо 83 лични асистенти за 83 потребителя, от които с ромски произход са 13 лични асистенти обслужващи 13 потребителя;
- През 2020 г. са реализирани дейности по два договора финансирани по Целева програма „**Топъл обяд у дома в условията на извънредна ситуация 2020**“- осигурена е подкрепа и подпомагане на част от населението в града, която получава минимални доходи и трудно осигурява средства за задоволяване на ежедневните си потребности от храна в условията на обявената извънредна ситуация;
- Проект „**Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в Община Елхово**“, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. Подкрепени са лица (възрастни и хора с увреждания), които са застрашени в най-голяма степен от COVID-19. Част от потребителите са от ромски произход.

Като положителна тенденция през периода се наблюдава повишаване на интереса от страна на представителите на ромската общност към:

- включването им различни проекти и програми, чрез които са дава възможност за обучение и трудова заетост;
- търсене на специалистите от ДСП да подкрепа, разговори и консултации по въпросите на социалното включване.

Приоритет Върховенство на закона и недискриминация

Независимо от наличието на тази правна рамка, дискриминационните прояви и антиромските нагласи продължават да създават бариери пред ромската общност въпреки доказателствата за намаляване на усещането за дискриминация сред ромите.

Водещо в общинската политика е действията да са насочени към преодоляване на дискриминативни практики и постигане на пълна интеграция във всички обществени сектори. Това се осигурява чрез взаимодействието и координацията между институциите, предприемането на изпреварващи действия за недопускане настъпването на дискриминационни условия.

Основната цел е да се запазят толерантни етнически взаимоотношения между всички живеещи на територията на Община Елхово и да се формулират мерки за намаляване противообществените прояви.

В превенцията за правонарушенията основна роля играе Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН) и създадения към нея като помощен орган – Кабинет за социална превенция и консултиране. Комисията работи в тясно сътрудничество с институциите - Дирекция “Социално подпомагане”, Отдел “Закрила на детето”, инспектор Д ПС към РУ– Елхово, училищните комисии за превенция на асоциалното поведение на учениците, директорите на училищата, ЦСРИ „Св. Марина”– гр. Елхово, администрацията на общината.

Работи се за повишаване на общата и правната култура както на родителите, така и на малолетните и непълнолетните деца по въпросите на: родителските задължения, разясняване на наказателната отговорност, обучение по правата на детето, запознаване с рисковете за децата.

Регионално управление на образованието създава екипи, които да работят по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст. Секретарят на МКБППМН – Елхово е участвал в екипи на територията на общината. Посетените са 17 семейства на деца, подлежащи на предучилищно и училищно образование.

МКБППМН реализира дейности за контрол и подпомагане на родители, настойници и попечители, срещащи затруднения при възпитанието на децата си. Проведени са общо 74 срещи и посещения по домовете. За насилие между деца са направени 2 индивидуални консултации с малолетни и 1 с непълнолетни. Във връзка с противообществени прояви са проведени индивидуални срещи с 5 малолетни и 7 непълнолетни деца. Насочени от МКБППМН към Дирекция „Социално подпомагане” (Д СП) – Отдел „Закрила на детето” (О ЗД) за предоставяне на мерки за закрила и социални услуги са 3 малолетни и непълнолетни деца.

През 2020г. са проведени следните превантивни програми:

- Национална програма за ранна превенция на подрастващите „Детско полицейско управление“, участвали 269 малолетни и непълнолетни;
- МКБППМН тази година се включи в организацията на Общинския кукерски празник под надслов „Да прогоним злото“ с изработването на кукерски маски. В изработката се включиха ученици от ОУ „Св. Паисий Хилендарски“ от школата по изобразително изкуство, ДГ „Невен“ и ДГ „Надежда“. Общо 5 родители 25 малолетни и 8 непълнолетни ;
- По случай 3-ти март, Националният празник на България, Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните към Община Елхово организира гостуването на мюзикъл „БЪЛГАРИ ОТ СТАРО ВРЕМЕ“ от Асен Карастоянов на Държавната опера Бургас. С този мюзикъл МКБППМН цели да привлече интереса на подрастващите да запълват свободното си време със стойностни неща, като изкуството. Обхванати 60 малолетни и 180 непълнолетни.

В РУ - Елхово периодично се провеждат лекции и обучения на служителите, във връзка с повишаване на квалификацията за работа в мултиетническа среда.

През 2020 г. е проведено занятие със служители на РУ - Елхово по проблема с ранните бракове - престъпление по НК „Работа на полицията в райони с компактно циганско население. Превантивна дейност за овладяване на междуетническо напрежение“ – присъствали 23 служители от група „ОП“.

Ежегодно се провеждат разяснителни лекции в училищата, чиито цел е запознаване на децата с различните форми на дискриминация: зачитане на идентичността, произхода, религията и етническата принадлежност на всяко дете и др. Училищните и общинските власти са ангажирани с формирането на толерантност основана на личностни, етнически, религиозни и други особености у децата на училищно ниво:

Ученици от ПГ „Св. Климент Охридски“ реализираха изложба „Доброто в нас“, с подкрепата на МКБППМН;

Съвместно с МКБППМН (Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни) учениците от ПГ „Стефан Караджа“ се включиха в инициативата „Ден на розовата фланелка“. Чрез гледане на клипове, учениците бяха запознати с конкретни житейски ситуации, свързани с насилието в училище и извън него. Участвали 20 непълнолетни; Облечени в розово, ученици и учители от ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ – гр. Елхово подкрепиха каузата „Училище без насилие и тормоз.“, като отправиха своето послание за толерантност и казаха заедно: „Тормозът спира до тук!“.

След направен анализ на състоянието, динамиката и тенденциите на правонарушенията на ромското общество за периода 2015-2020 г. може да се направи извод, че гавните фактори пораждащи престъпността в ромската общност са свързани с проблеми като бедност, лоши битови условия, безработица и др. Основната характеристика на престъпността е участие на определени ромски групи в дребни престъпления (кражби на черни и цветни метали, имущество от частни домове, нарушения на обществения ред – сбивания, семейни скандали и др.).

На територията на общината няма прояви на етническо противопоставяне.

Приоритет Култура и меди

Община Елхово провежда ефективна политика в сферата на културата, насочена към всички етнически групи чрез опазване на тяхното културно – историческо материално и нематериално наследство и традиции.

Водещи при изпълнението на дейностите в областта на културата са самата община, читалищата и училищата на територията на Общината.

Съществува добре развита читалищна мрежа, която обхваща 11 читалища, едно в града и 10 в селата. Читалищната дейност е с комплексен характер и включва основно библиотечна дейност и любителско творчество (художествена самодейност). Във всички културни институции се предоставя възможност за равен достъп на лица от ромската малцинствена общност да работят и да вземат участие в културния живот на общината. Демографският срив и липсата на млади хора, особено в по-малките населени места, влияе негативно върху активността на читалищата и културния живот.

В читалищата на общината са разкрити самодейни състави, кръжоци и други форми на художествена самодейност. В голяма част от тях, по селата се включват роми. Те проявяват интерес към коледарските и кукерските групи, вземат участия в различни конкурси. Общите интереси към традициите и ритуалите позволяват на ромите да намират допирни точки с връстниците си, да развиват своите способности и дарби.

В културният календар на общината са включени множество разнообразни спортни и културни мероприятия, в които вземат участие и роми. Всяка година се отделят средства и се оказва съдействие за организирането и провеждането на мероприятия, свързани с Международния ден на ромите.

Провеждат се ежегодно празници на населените места в общината.

Ромите почитат и отбелязват множество календарни празници. Те отдават голямо значение на традициите, които се предават от предходните поколения.

Голяма част от ромските календарни празници са повод за изява, стремеж да се покаже, че общността има своя култура. Най-големите календарни празници за ромите са Гергьовден, Великден и Васильовден (Банго Васил).

На територията на общината има шест лицензирани спортни клубове, които тя ежегодно подпомага с целева финансова субсидия. Развитието на спортната дейност се извършва в сравнително добра спортна база. В квартала с по-компактна маса от ромската общност в гр.Елхово има изградена спортна площадка.

В спортните клубове на общината има участници от ромския етнос. Добро е тяхното представяне на различни етапи на първенства, имат и завоювани призови места.

Интеграцията на младите хора от малцинствените общности в Община Елхово се осъществява чрез изкуството и възпитаване на толерантност към различността. Много и разнообразни мероприятия и инициативи дават шанс за развитие и изява на деца от всякаква възрастова група и социална принадлежност, като например Международния ден на толерантността, Международния ден за борба с тормоза „Ден на розовата фланелка“, Международен ден на борбата със ХИВ/СПИН и др.

Целта е все повече деца да станат активни участници в обществения и културния живот, да се включват в интересни за тях инициативи, да се развиват като личности.

ДЕЙНОСТИ ПО ПРИОРИТЕТИ ЗА ПЕРИОДА 2021 -2023

На база направения анализ за изпълнение на План за действие за периода 2015 – 2020 година са формулирани целите, задачите и дейностите през новия програмен период, като са съобразени с Националната стратегия на Република България за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация за периода 2012-2023 година и Националния план за действие за периода 2021-2023 г. / Приложение 1 /

МЕХАНИЗМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

Реализацията на плана е съвместна задача на всички институции, ангажирани с въпросите на интеграцията.

Община Елхово насочва усилията си към създаване на устойчива схема за сътрудничество между местните общности и представителите на малцинствената група. Изграждането на сътрудничество и поддържането на диалог са гаранция за решаването на конкретни проблеми на населението и проактивни действия за реализиране на съвместни програми допринасящи за процеса на интеграция на малцинствата.

Финансирането на плана ще се осъществява със средства от общинския бюджет, държавния бюджет, средства от европейски фондове и национални програми.

МЕХАНИЗМИ ЗА МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

Оценката на изпълнението, на Плана за действие на Община Елхово в изпълнение на областната стратегия за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация се осъществява от създаденото със заповед на кмета на общината Звено за мониторинг и оценка. Целта на мониторинга е чрез систематично събиране и анализиране на информация, да се следи за постигането на измерими резултати от дейностите по изпълнението на мерките по плановия документ, както и активно да включи заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението. На база на тези функции, основните методи на мониторинга са:

- Формиране на коригиращи мерки, с оглед на изпълнението на заложените дейности по приоритетите на плана;
- Отчитане на напредъка на изпълнението на заложените дейности по приоритетите на плана в ежегоден мониторингов доклад .

Планът за действие на Община Елхово за периода 2021 – 2023 година в изпълнение на Областна стратегия за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация на Област Ямбол (2021 – 2030) ще бъде публикуван на сайта на Община Елхово.